

च सर्वतीर्थानां यस्मिन् स्नातः ...। सर्वदेवैरनुज्ञातः परमं चाप्नुयात्पदम् VāmaP. 41.30; एवमुक्त्वा ह्यनुज्ञाताः साधित्युक्त्वा ययुः सुराः GṇṇP. ii. 123.58; 3B granted द्वीपाः ... गिरयः ... ते चान्यैरपि वः कुले । अनुज्ञाताः सुरैः सर्वैः पूर्वमित्येवमागमः PadmP.(Ra.) 6. 65.

अनुज्ञातकार्य (anujñāta-kārya) *adj.* to whom duty is allowed or assigned निष्ठाया अनुज्ञातकार्याः Aparā. 794.12 (on 2.187); SmṛtiCan. iv. 528.6.

अनुज्ञातक्रय (anujñāta-kraya) *m.* permitted purchase(-price) अनुज्ञातक्रयदुपरि चैषां (वणिजाम्) स्वदेशीयानां पणानां पञ्चकं शतमाजीवं स्थापयेत् ArthSā. ii. 127.3 (4.2)

अनुज्ञातक्षणयात (anujñātakṣaṇayāta) *adj.* who has come at the moment when (he was) remembered आज्ञापयः अनुज्ञातक्षणयातं कृताञ्जलिम् । सेनापतिम् PadmP.(Ra.) 2.112 (better read अनुज्ञातक्षणयात)

अनुज्ञातगमन (anujñāta-gamana) *adj.* whose departure is permitted or allowed हरिवाहनः ... अनुज्ञातगमनश्च ... साकेतनगरात्त्रिरगच्छत् TilāMā. 181.10.

अनुज्ञातत्व (anujñāta-tva) *n.* the state of being allowed शूद्रा-विवाहश्च सर्वेषामनुज्ञातत्वात्, न गृह्यतेः ManuBh. i. 274.14 (on 3.145); सुरामध्योर्मध्यपानेऽत्यन्तप्रायश्चित्तभेदो न स्यात् । सति तस्मिन् कल्पनायाश्चानुज्ञातत्वात् सुरामाजनस्यानामधिकतरं स्यात् ManuBh. ii. 415.7 (on 11.146); ii. 418.4 (on 11.156); स्वनात्प्रतिविहितधर्मानुष्ठानस्यानुज्ञातत्वात् HarLa. 202.17; प्रज्ञाविशेषशालिनां स्ववेदवत् परवेदाध्ययनस्याप्यनुज्ञातत्वात् CaturCin. iii(1). 754.9.

अनुज्ञातप्रवेश (anujñāta-praveśa) *adj.* [f. -ā] entrance for whom is permitted (i.e. who is permitted to enter) अनुज्ञातप्रवेशोऽसि देवेन BṛKathāŚloSam. 5.27; अनुज्ञातप्रवेशया । कलिङ्गसेनया राजा दूरादेव नमस्कृतः BṛKathāŚloSam. 7.4; स्वयं व्यागारयामास रक्षार्थं शशिशेखरः । अनुज्ञातप्रवेशानां विशेषेण SkandP. iv. 30.22; अनुज्ञातप्रवेशश्च तेनास्थाने महीमुजा । प्रविश्यात्र स्थितान्वाग्नायिष्ये स पण्डितान् KathāSāSāg. x. 10.64.

अनुज्ञातभक्षण (anujñāta-bhakṣaṇa) *n.* partaking (of soma) by one who is allowed वचनादनुज्ञातभक्षणम् MimāSū. iii. 5.40.

अनुज्ञातभिन्न (anujñāta-bhinna) *adj.* other than what is permitted अं त्रिद्वान्नमनुज्ञातभिन्नमपि चान्नम् BālamBha. iii. 57.12 (on 3.17)

अनुज्ञातभोग (anujñāta-bhoga) *adj.* enjoyment of which is permitted अनुज्ञातभोग आधिर्द्विगुणेऽपि तदुत्थने प्रविष्ट आ मूलहिरण्यदानाद्भुज्यत एव ManuBh. ii. 73.30 (on 8.3)

अनुज्ञातवत् (anu-jñātava(n)t) *adj.* [f. -I] who has agreed to, who has allowed नकुलः सहदेवश्च तदनुज्ञातवान्विभो MahāBhā. xv. 44*; अनुज्ञातवती तस्य गमनं कुन्दमालिका BṛKathāŚloSam. 22.257; BālamBha. i. 353.2 (on 1.103)

अनुज्ञातविषय (anujñāta-viṣaya) *m.* [Loc.] about the permitted cases पृष्ठमांसं च वज्रयेत् । पृष्ठमांसं पृष्ठसंबन्धिमांसम् अनुज्ञातविषयेऽपि ViraMi. (Āhnika.) 530.13; BālamBha. i. 446.19 (on 1.181)

अनुज्ञातव्य (anu-jñātavya) *adj.* I to be permitted or allowed अभिजनानुरूपः पश्चिपो विधिरनुज्ञातव्यः DaśKuC. 86.2; II to be accepted or approved तेनावश्यं पदस्मारितनिमित्तभूतार्थस्वरूपाभ्यमेवाकाङ्क्षायोग्यत्वैकवाक्यत्व-सनाथाभ्यामियमन्वितसंविदुदयप्रासादयतीत्यकामेनाप्यनुज्ञातव्यम् NyāyRaMā. 88.19.

अनुज्ञातव्यवहारनिर्णय (anujñāta-vyavahāranirṇaya) *adj.* whose decision in judicial procedure is accepted तत्र मन्त्रिणां जातेरविशेषित-त्वाच्छूद्रा अपि समां प्रविष्टा मन्त्रित्वादानुज्ञातव्यवहारनिर्णयाः ManuBh. ii. 81.19 (on 8.20)

अनुज्ञातम् (anujñā-tas) *adv.* on account of command or order शक्तिपूर्वानुज्ञातः सुतपाः सुव्रतस्त्वदम् । ... शास्त्रमथात्रवीत् BṛParāSm. 1.64.

अनुज्ञातसाधिमन् (anujñāta-sādhiman) *adj.* correctness of which is approved सहस्रादयस्तु पृषोदरादित्वादानुज्ञातसाधिमानः PradI. iv. 277A.12 (on v. 1.59)

अनुज्ञातसोदरविषय (anujñātasodara-viṣaya) *adj.* having reference to the uterine brother who is permitted विवाहादावधिकारिभूतज्येष्ठेनानुज्ञात-सोदरविषयमेतत् SmṛtiCan. v. 177.9.

अनुज्ञाताधिक (anujñāatadhika) *adj.* more than what is permitted अन्यथा व्यवधानं स्यादानुज्ञाताधिकैरपि (पदार्थैः) ŚāstrDI. 410.16 (on v. 1.5)

अनुज्ञातावगाह (anujñātavagaha) *adj.* allowed to take bath अनु-ज्ञातावगाहांश्च पश्यन्पौरकुमारकान् । सोऽपश्यद्व्यतितां भीताम् BṛKathāŚloSam.

3.73.

अनुज्ञानामन (anujñātāsana) *n.* seat which is assigned अनुज्ञाता-सनासीनं काश्यपश्चक्रवर्तिनम् । ... अबवीत् BṛKathāŚloSam. 3.108.

अनुज्ञातासनच्छत्रचामरा (anujñātāsanaacchatracāmarā) *adj.* (f.) to whom a seat (of honour), parasol and chowrie are granted गणे गणे च प्रमुखां मुखरामरणावृताम् । अनुज्ञातासनच्छत्रचामरामकरोन्नुपः BṛKathāŚlo-Sam. 10.186.

अनुज्ञाति (anu-jñāti) *f.* permission, consent महानुभावतायोगदानु-ज्ञातेरभावतः । हीनश्च नान्तिकं वायोरयातिष्ठामिमे तदा PadmP.(Ra.) 17.113.

अनुज्ञातुम् (anu-jñātum) *inf.* 1A to permit, to grant permission प्रजाहिताधैराम्भो गरुडस्य तपाधनाः । चिकीर्षति महत्कर्म तदनुज्ञातुमर्हथ Mahā-Bhā. i. 26.13; कौचकोऽस्याः कृते हतः । सहायानेन दक्षत तदनुज्ञातुमर्हसि Mahā-Bhā. iv. 22.7; युधिष्ठिरेमं बीभःसुं त्वं सान्त्वयितुमर्हसि । अनुज्ञातुं च कर्षस्य वधयाद्य दुरात्मनः MahāBhā. viii. 50.23; यष्टुकामो महायज्ञं तदनुज्ञातुमर्हथ Rāmā. i. 56.17; अहं वः पितरं पुत्राः स्वर्गतम् ... । अनुगन्तुमिहेच्छामि तन्मनुज्ञातु-मर्हथ BrahmāṇḍP. ii. 30.36; कदाचिदहमभ्यधिकं न्यूनं वा (सोमम्) पित्रेयं तदनु-ज्ञातुमर्हसि ŚābaBh. 1013.7 (on iii. 5.43); यथैते त्वत्सकाशादधीयत एवमह-मप्यधीयीत्यनुज्ञातुमर्हसि MannBb. i. 135.18 (on 2.116); तीर्थयात्रा तु या देव श्वः कर्तव्या सुरोत्तम । तस्यारम्भमनुज्ञातुमर्हसे देव सर्वथा AgniP. 68.8; ऋगुणा निर्मिता-मर्चा गृध्रकूटप्रतः प्रभो । इहानयितुमिच्छामि तन्मनुज्ञातुमर्हसि NilāP. 1221; शैल-राज । ... तस्यां तिथौ ... वयं यामस्तदनुज्ञातुमर्हसि VāmaP. 52.62; 65.146; अनुज्ञातुं न शक्नोमि त्वामुत्तानशयाङ्गज NaraP. 31.31; BrahmP. 178.70; सोऽहं त्वया ह्यनुज्ञातस्यक्तुमिच्छामि जीवितम् । यदि वाहमनुग्राह्यस्ततोऽनुज्ञातुमर्हसि BhaviP. 117B.19 (i. 66.34); मातरं यथोक्तं ते मामनुज्ञातुमर्हसि । पितरं द्रष्टुमि-च्छामि यज्ञशालागतं प्रसूः BṛDharmaP. i. 37.25; पुरा त्यक्ता ... । लोकपावदाभीतेन त्वया राम महावने । प्रत्ययं दास्यते सीता तदनुज्ञातुमर्हसि AdhyāRā. vii. 7.30; धार्तराष्ट्रोऽब्रवीत् तात त्वमनुज्ञातुमर्हसि । आविष्कृतसुखोपाधाभिर्मां मातुलभारतीम् PāṇḍC.6.219; आत्म्यं धाम कामं प्रयास्याम्यर्हस्यच्छं ममनुज्ञातुमर्हन् Śaṅk.Dig-Vi.(Mā.) 10.69; यदि त्वत्तिथेऽनुज्ञातुं प्रतिभा न भवति तदा ग्रामसीमान्तं गत्वाननु-ज्ञातोऽपि निर्वर्तत ViraMi (Āhnika.) 449.10; 1B to allow to depart मृग-लिप्सुरहं भद्रे पानीयार्थमुपागतः । बहु चाप्यनुयुक्तोऽस्मि तन्मानुज्ञातुमर्हसि MahāBhā. i. 76.15; स वा प्रवेश्यतां मातरं वानुज्ञातुमर्हसि MahāBhā. iii. 74.4; ते उपेत्या-ब्रवीथास्ये पुष्करारण्यमुत्तमम् । आमन्त्रयामि वां तन्वयौ मामनुज्ञातुमर्हथ VāmaP. 65.12; 1C to forgive (something disagreeable or undesired) इमे प्राणाः सुतश्चायमियं पत्नी मुने मम । येन ते कृत्यमस्त्याशु तद्गृहणाध्वमुत्तमम् । यद्दान्यत् कार्यमस्माभित्तदनुज्ञातुमर्हसि MārkaP. 8.8; 2 to be approved कथं युक्तं शिष्ययोर्विपरीतग्रहणमनुज्ञातुं प्रजापतेः विगतदोषस्य आचार्यस्य सतः ChāndoU-Bh. 511.6 (on viii. 7.4)

अनुज्ञातु (anu-jñātr) *adj.* A director चतुरूपो ह्ययमोकार ओतानुज्ञा-त्रनुज्ञाविकल्पैरौकाररूपैराल्मैव NṛsimhoTāU. 2; अनुज्ञाता ह्ययमोकार ओमिति ह्यनुज्ञानाति NṛsimhoTāU. 8; ओतमोतेन जानीयादनुज्ञातारमान्तरम् Nṛsimho-TāU. 9; B who forgives or condones or pardons (an offence) राजानं गत्वा कर्माचक्षीत तेनेन हन्यादधे मोक्षः । अनुज्ञातेऽनुज्ञातारमेनःस्पृशति HirāSS. xxvi. 7.2 (103.13); ĀpaDS. i(9). 25.5; C who approves अनुज्ञाता सुवातानां दीनानामनुकम्पकः AṣṭāSam. i. 11.20 (1.3); D who gives consent कर्तुः शास्त्रानुज्ञातुस्तुल्यं यत्प्रैत्य तत्कलम् BhāgP. iv.21.26; हे देव सवितः सर्वस्यानुज्ञातः अस्मानपि प्रसुव BālamBha. i. 352.29 (on 1.103)

अनुज्ञातृत्व (anujñātr-tva) *n.* the state of being the director नामरूपात्मकं हीदं सर्वं तुरीयत्वाच्चिद्रूपत्वाद्भोतत्वादानुज्ञातृत्वादानुज्ञात्वादविकल्परूपत्वा-च्चाविकल्परूपम् NṛsimhoTāU. 2.

अनुज्ञातृत्व (anujñā-tva) *n.* the state of being the direction नाम-रूपात्मकं हीदं सर्वं तुरीयत्वाच्चिद्रूपत्वाद् बोतत्वादानुज्ञातृत्वादानुज्ञात्वादविकल्परूपत्वाच्च NṛsimhoTāU. 2.

अनुज्ञात्वा (anu-jñātvā) *ger.* having known, having learnt सोऽनु-ज्ञात्वा व्यवसितं महिष्या दुहितुः स्फुटम् । तस्मै गुणगणाढ्याय ददौ तुल्यं प्रहर्षितः BhāgP. iii. 22.22.

अनुज्ञादान (anujñā-dāna) *n.* granting of permission एकमेव हि साहाय्यं कुरु मातरतन्द्रिता । अनुज्ञादानमात्रं च आशीर्भिरभिनन्दय SkandP. iv. 19.55; विद्याङ्गमुपनयनम् ... गुरुणा क्रियमाणमनुज्ञादानादिना स्वसमीपप्राणरूपम् ŚivārkaMaDI. i. 457.32 (on i. 3.39)

अनुज्ञादिशास्त्रानर्थक्य (anujñādiśāstrānarthakya) *n.* futility of the scripture of permissive injunction etc. सम्यग्दर्शिनोऽविद्याभावात् अनुज्ञादिशास्त्रानर्थक्यं प्राप्तम् PrakāVi. 656.23.

अनुज्ञादिहेतुत्रय (anujñādi-hetutraya) *n.* triad of causes begi-